

Zagroda w krainie Gotów

Jak podają źródła antyczne (Jordanes, *Getica*), gocki lód Amalów pod rządami mitycznego króla Beriga, na trzech łodziach dotarł na południowe wybrzeże Bałtyku. Wydarzenia te mające miejsce w 2 połowie I wieku po Chr. były początkiem wielkiej, kilkusetletniej wędrówki Gotów przez Europę. Nowo utworzone gockie państwo, nazwano
Gothiskandzą
.

Kilka pokoleń później, gdy w gockiej krainie rządy sprawował król Filimer, podjęto decyzję o wędrówce plemienia na południowy-wschód do krainy **Oium** nad Morzem Czarnym. W trakcie tej wędrówki pierwsi goccy osadnicy dotarli do Kotliny Hrubieszowskiej, przygotowując tym samym zaplecze dla kolejnych grup ludności wiązanej w archeologii z kulturą wielbarską. Tak duże ruchy ludnościowe sprawiły, że zamieszkujące Mazowsze i zachodnią Lubelszczyznę plemiona Wandalskie (ogólnie utożsamiane w archeologii z kulturą przeworską) zmuszone były do zmiany swych siedzib. Uciekając przed nadchodzącymi z północy Gotami przebijali się przez zamieszkiwaną przez pierwszych osadników gockich krainę między Huczwą i Bugiem.

Ten wyjątkowo burzliwy epizod rozgrywał się na przełomie **II/III wieku po Chr. około 160-225 r** . (faza B2/C1 - C1a). Stał się on podstawą dla projektu realizowanego w Kotorowie (gm. Werbkowice).

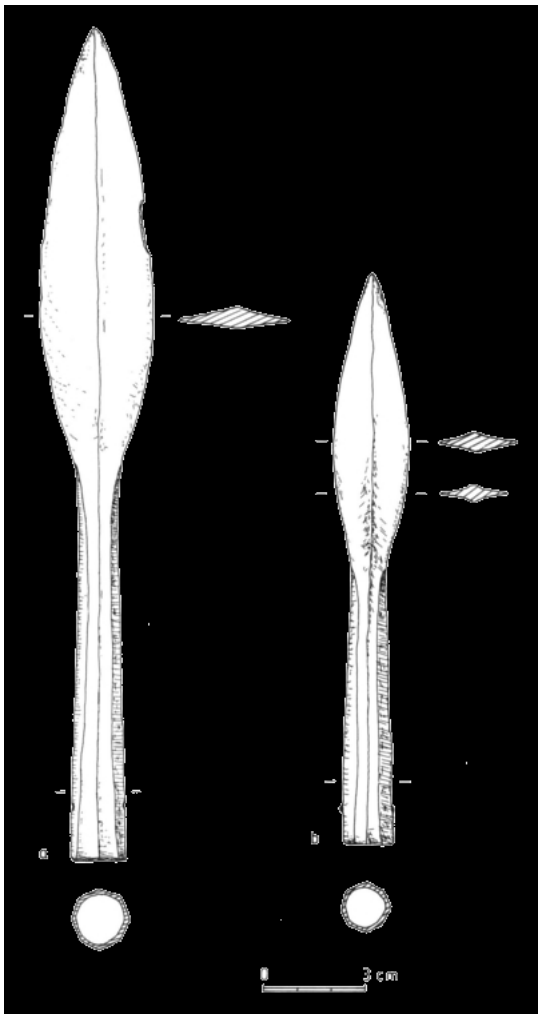
Zagroda w krainie Gotów w Kotorowie (gm. Werbkowice) będzie areną prezentującą wydarzenia właśnie z tego burzliwego okresu starć Wandalów z Gotami.

Na terenie Kotliny Hrubieszowskiej oraz bezpośrednio na jej pograniczu zarejestrowano wiele dowodów świadczących o obecności wandalskich wojowników pod koniec II wieku po Chr., w strefie zamieszkiwanej wówczas już przez pierwszych osadników gockich. Są to jednak przede wszystkim pozostałości grobowe, ukazujące pokonanych w bitwie o Kotlinę Hrubieszowską barbarzyńców, utożsamianych ogólnie z kulturą przeworską. Charakterystyczne wyposażenie bojowe odkryto w wielu miejscach regionu. Przykładem może być **Obrowiec** (gm. Hrubieszów), gdzie natrafiono na umbo – metalową centralną część tarczy wraz z grotem włóczni (fot. poniżej).

Ze zbiorów Muzeum w Hrubieszowie

Inne zabytki wiązane z wandalskimi wojownikami znaleziono we **Wronowicach-Paprzycy** oraz w interesującym nas szczególnie
Kotorowie
. To właśnie na terenie tej miejscowości odkryto zestaw wojownika składający się z grotu włóczni i oszczepu, z charakterystyczną dla tego okresu tuleją o ośmiokątnym przekroju do osadzania drzewca (ryc. poniżej).

Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego

Cmentarzysko wojowników przeworskich odkryte w 1 poł. XX wieku znane jest również z **Przew odowa**

. Natomiast z
Podlodowa
pochodzi wyjątkowy pochówek, wysokiego rangą wojownika, wyposażonego m.in. w długi dwusieczny miecz pochodzący zapewne z płatnerskiego warsztatu w Cesarstwie Rzymskim. Na jego głowni widnieją przedstawienia bóstw wojny i zwycięstwa – Marsa i Wiktorii.

Jak dotąd nie natrafiono na większą ilość śladów osadnictwa kultury przeworskiej w regionie hrubieszowskim, co potwierdza, epizodyczny, przejściowy charakter obecności Wandalów na tych ziemiach. Ta część, której udało się uniknąć krwawej konfrontacji z Gotami, jak np. plemiona wandalskich Hasdingów i Wiktofalów, osiedliła się w granicach Imperium Rzymskiego, licząc choćby na udział i łupy zdobyte w trakcie „wojen markomańskich".

Zagroda w trakcie prac końcowych

Inauguracja kotorowskiej zagrody Gotów 22 września w Gminie Werbkowice jest wydarzeniem uwieńczającym oddanie do użytku projektu „Budowy i wyposażenia "Kompleksu wystawowego – zagroda w krainie Gotów". Jest to kolejna inwestycja zrealizowana przez Gminę Werbkowice z udziałem środków z UE.

Cel operacji: Stworzenie korzystnych warunków do wszechstronnego rozwoju społeczności pod względem turystycznym i dziedzictwa kulturowego, poprzez efektywne wykorzystanie zasobów własnych.

Zakres operacji:
- „Chata Gotów"
- „Chata biesiadna Gotów"
- „Szopa"
- „Trakt drewniany"
- „Ogrodzenie"

Patronat merytoryczny i organizacyjny:

-Masłomęckie Stowarzyszenie "Wioska Gotów"

-Muzeum im. ks. St. Staszica w Hrubieszowie